

אמר רבי אלעזר, אם כף, מי שמסתלק מהעולם בטרם הגיעו ימיו לעשרים שנה, מאיזה מקום נענש, משום שהרי משלש עשרה שנים ומטה אינו בר ענשים אלא בחטאי אביו, אבל משלש עשרה ומעלה מהו? אמר לו, הקדוש ברוך הוא חס עליו ושימות זכאי (ולא ימות חייב), ונותן לו שכר טוב בעולם ההוא, ולא ימות חייב שיענש באותו עולם, ובארובה.

אמר לו, אם אינו חייב ולא הגיעו ימיו לעשרים שנה, כיון שהסתלק מהעולם במה הוא ענשו? אמר לו, בזה מתקנים, (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. שפשענש יורד לעולם, הוא (הדין) פוגע בלי כונה למעלה ולמטה באותו משחית, ויענש כשלא משגיחים עליו למעלה.

ועליו כתוב (שם ה) עוונותיו ילכדנו את הרשע. את - לרבות מי שלא הגיעו ימיו להענש. עוונותיו ילכדנו (את הרשע), ולא בית הדין שלמעלה. ובחבלי חטאתו יתמך, ולא בית דין שלמטה. לכן כתוב כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם.

רבי שמעון פתח ואמר, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב. מלא בוא"ו למה? אלא בשני צדדים הוא [הס]. סוד של חכמה אחד. שהוא הסוד של דרגה של חכמה, המקום ששורה בו יעקב. אבל פסוק זה נאמר על הגלות של ישראל. שפשהם בתוף הגלות, אותו זמן שיפקדו [בו] יעקב, הם יפקדו בסוד של וא"ו, והוא באלף הששי.

ופקודה בסוד של וא"ו ששה רגעים וחצי זמן. ובזמן של ששים שנים לברית הדלת באלף

אמר רבי אלעזר אי הכי מאן דאסתלק מעלמא עד לא מטון יומי לעשרין שנין, מאן אתר אתענש, בגין דהא מתליסר שנין ולתתא לאו בר עונשא איהו אלא בחטאי דאבוי. אבל מתליסר שנין ולעילא מהו, אמר ליה קדשא בריך הוא חס עליה דלימות זכאי (ולא לימות חייב) ויהיב ליה אגר טב בההוא עלמא, ולא לימות חייב דיתענש בההוא עלמא ואוקמוה.

אמר ליה אי חייבא הוא ולא מטון יומי (ד) קיט ע"א) לעשרין שנין מהו כיון דאסתלק מעלמא במאי הוא עונשיה. אמר ליה בדא אתקיים (משלי יג) ויש נספה בלא משפט. דכד עונשא נחית לעלמא איהו (דינא) אערע בלא כונה לעילא ותתא בההוא מחבלא ויתענש פד לא אשגחו עליה מלעילא.

ועליו פתיב, (משלי ה) עוונותיו ילכדנו את הרשע. א"ת לאסגאה מאן דלא מטון יומי לאתענשא. עוונותיו ילכדנו (את הרשע) ולא בי דינא דלעילא, ובחבלי חטאתו יתמך ולא בי דינא דלתתא. בגין כף פתיב כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם.

רבי שמעון פתח ואמר, (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב מלא בוא"ו אמאי. אלא בתרין סטרין איהו (אנני). רזא דחכמתא חדא. דאיהו רזא דרגא דחכמתא. אתר דשרי ביה יעקב. אבל האי קרא על גלותא דישראל אתמר, דכד אנון גו גלותא, ההוא זמנא דיתפקדון (ביה יעקב) יתפקדון ברזא דוא"ו. ואיהו באלף שתיתאה.

ופקודה ברזא דוא"ו שית רגעי ופלא עידן. ובזמנא דשתין שנין לעבורא דדשא